A. 1836. N°. 48.

ARNHEMSCHE

COURANT.

Dingsdag den 19 April.

FRANKFORT, den 15den April.

De *Echo* van Milaan behelst het volgende: In de kronijk van onze Alpenwereld zal het jaar 1836 eene treurige vermaardheid erlangen. De geweldige natuurkrachten, door den strengen en aanhoudenden winter gesterkt, beginnen bij de eerste stralen der ontwakende lentezon zich te bewegen, en met haar vernielend vermogen de arme bewoners van de Alpendalen te bezoeken. Nu eens storten ontzaggelijke sneeuwklompen, van eenen omvang gelijk zelfs de overlevering dien niet kent, van de bergen neder, en sleepen menschen, dieren en woningen, ja zelfs geheele dorpen met zich in den afgrond voort; dan vallen er rotsklompen in de dalen en versperren den loop der rivieren, of raken berglagen los en begraven de woningen in de diepte. In het dal Camonica, provincie Bergamo, opende zich den 8sten Maart bij de gemeente Breno plotselijk een diepe afgrond op den weg, waardoor alle regtstreeksche gemeenschap met de hooger op gelegene deelen afgesneden, en slechts door eenen omweg van verscheidene uren mogelijk werd. Het diep gelegene dal des Veltins met zijne takken is het meeste aan deze rampen blootgesteld. In het district Ponte, aan de afhelling van den bergrug Dosso Superiore, die de grenzen tusschen den Veltin en de provincie Bergamo uitmaakt, ligt de gemeente Teglio, welker uit verspreide huizen bestaande afdeeling den naam van Carona draagt. Aldaar stortte den 11den Maart van de nabij gelegene bergen een onmetelijke sneeuwklomp neder; en sleepte twee huizen met zulk een geweld mede, dat zij als teedere planten uit de grondvesten geligt werden en met den sneeuwklomp den berg afrolden. Eene ramp van eenen anderen aard dreigt de gemeente Stazzona in het district Tirano, met huis en veld te vernielen. De buitendien reeds zeer brokkelige, uit krijt en zandsteen zamengestelde lagen van den berg, waardoor het dal ingesloten wordt, zijn door den aanhoudenden afloop van het sneeuwwater geheel losgeraakt en in den nacht van den 22sten op den 23sten Maart begonnen in den waterstroom neder te zakken. Deze, daardoor in zijnen loop gestremd, keerde zijnen met bouwvallen overdekten vloed tegen de plaats zelf, ondermijnde de schutsmuren, vernielde de nabijgelegene huizen, en begroef met de medegevoerde steenen een groot gedeelte van het dorp. De afspoeling van den berg, in hare beweging met den langzamen doch aanhoudenden gang der lava overeenkomende, duurde den 23sten Maart nog voort, en dreigde binnen kort de gansche plaats te begraven; zonder dat menschelijke hulp hierbij iets vermogt. De ingezetenen, ten getale van 342, verlieten het reeds bedolven of bedreigde gedeelte van de plaats en zullen spoedig de geheele gemeente ontruimen moeten. Tegen de parochiekerk, in 't midden des dorps gelegen, geschiedde de aandrang met zulk eene hevigheid, dat niet eens het kerkelijk toebehooren kon gered worden; ook de fraaije en welbebouwde velden, die rondom de plaats prijkten, zijn thans eene woestenij geworden, en eerlang zal Stazzona opgehouden hebben een bewoond oord te wezen. Dat zich de mensch niet slechts aan den rand van den Vesuvius, maar ook bij de Alpen vertrouwelijk weder op de plaats nederzet, waar zijne voorouders door verschrikkelijke, steeds weder dreigende natuurverschijnselen het leven verloren, daarvan levert Stazzona een sprekend voorbeeld op. Voor eeuwen stond op dezelfde plaats het schoone en groot vlek Toseto. Dit ging met zijne bewoners te gronde, door dezelfde ramp, welke thans het op deszelfs bouwvallen gestichte Stazzona bedreigt, en het is niet onmogelijk, dat de nakomelingen der verdrevene bewoners van Stazzona op dezelfde plaats eene derde proef wagen, om de vernielende magt van den zich verzettenden berg te trotseren.

— De jongste tijdingen, welke men te Munchen uit Griekenland ontvangen heeft, luiden gunstig. De wedergeboorte van een volk, dat eeuwen lang aan den verderfelijksten invloed prijs gegeven was, kan natuurlijk niet plotselijk geschieden; doch wanneer men de gebeurtenissen der vier laatste jaren in Griekenland onbevooroordeeld beschouwt, moet men erkennen, dat de regering nog nergens onoverkomelijke hinderpalen ontmoet heeft.

LONDEN, den 12den April.

In het huis der gemeenten, hetwelk gisteren avond op nieuw bijeengekomen is, heeft de markies *Chandos* voorloopig kennis gegeven, op Vrijdag den 22sten dezer, bij gelegenheid dat het huis zich in comité van onderstand zou begeven, de aandacht van hetzelve bij den kwijnenden toestand van den landbouw in dit rijk te zullen bepalen.

Alle geldelijke begrootingen voor de artillerie voor dit loopende jaar, dien zelfden avond in het voornoemde huis door sir *A. L. Hay* voorgedragen, zijn achtereenvolgend, zonder den minsten tegenstand, goedgekeurd; ook is bij die gelegenheid uit het verslag van gezegden secretaris gebleken, dat door Zr. Ms. ministers ook in dat departement eene nieuwe bezuiniging van 32,610 p. st. bewerkstelligd was.

Zr. Ms. ministers, welke van hunne buitengoederen in deze hoofdstad op nieuw teruggekeerd zijn, hebben gisteren namiddag aan het bureau van buitenlandsche zaken eenen kabinetsraad gehouden, welke hun gezamenlijk twee uren onledig heeft doen zijn. Aan gemeld bureau zijn anders in deze laatste dagen geene gezanten dan de Beijersche minister werkzaam geweest.

Naar men uit Portsmouth meldt, heeft men in die zeehaven, van gouvernementswege, last ontvangen, om eenig schip zeilvaardig en ter onmiddellijke ontvangst in gereedheid te houden van een vijftigtal kanonniers en officieren der koninklijke zee-artillerie, ten einde gezegd detachement, zoo men verzekert, naar Zr. Ms. oorlogs-fregat de *Castor* over te brengen, met het doel, om deszelfs gezagvoerder, lord *J. Hay*, des te beter in staat te stellen, om aan zijne van het gouvernement ontvangene en ook reeds aan den Spaanschen generaal *Cordova* medegedeelde instructien te kunnen beantwoorden, namelijk, om aan laatstgenoemden generaal de krachtdadigste medewerking te verleenen, opdat de vestingen, gelegen op de noordkust van Spanje, niet in handen van don *Carllos* vallen.

Even als in deze laatste dagen te Nottingham, heeft Mr. *O'Connel* in de vorige week te Hull en te York eenen maaltijd, te zijner eere door een aantal zijner aanhangers en landgenooten gegeven, bijgewoond, en bij de gelegenheid op nieuw aan eene volksmassa van eenige duizende zielen met uitdrukkelijke woorden te verstaan gegeven, dat hij in zijn streven naar hervorming voor Ierland niet zal rusten, alvorens laatstgenoemd land dezelfde vrijheden, dezelfde wetten enz., als Engeland en Schotland, zal verkregen hebben.

Een Britsch schip, met ijzer naar St. Malo bevracht, gedurende de jongst gewoed hebbende stormen lek geworden zijnde, werd door deszelfs kapitein en overig scheepsvolk geheel verlaten, met uitzondering van eenen kajuitjongen, die, ten einde zijn leven te redden, met pompen volhield, tot gemeld schip door den wind in de baai van Granville gedreven, waar hij onmiddellijk zijn hemd als noodteeken opheesch, en het schip, door ter hulp toesnellende booten, veilig in de haven binnen gebragt werd.

— Met onze uitrustingen ter zee gaat het ras voortwaarts. Te Plymouth alleen liggen, behalve de fregatten en brikken, 8 linieschepen zeilree. In de Middellandsche Zee bevinden zich reeds 23 oorlogschepen.

Van den 14den April.

Gisteren is er in den schouwburg van Convent-Garden een maaltijd van de behoudende partij geweest, waarop 1100 personen tegenwoordig waren.

— Ten gevolge der vernieling van het standbeeld van *Willem III* hebben onderscheiden orange-loges, die anders goedgevonden hadden zich te ontbinden, besloten om bijeen te blijven tot dat de wet hun zulks zoude verbieden. — De municipaliteit van Dublin heeft besloten om het standbeeld zoodra mogelijk weder op te rigten. De kosten daarvan worden op 500 pond sterling begroot. — Het regterlijk onderzoek omtrent de vernieling van het standbeeld heeft nog niets aan den dag gebragt.

— Het lagerhuis heeft gisteren de motie van den majoor *Faucourt* verworpen, strekkende om de stokslagen-straf geheel bij Engelsche armee af te schaffen. 212 leden hebben tegen en 93 voor die motie gestemd, en dezelve is dus met eene meerderheid van 117 stemmen verworpen. Het gemelde huis zal nu nog te beslissen hebben over de vraag, of die straf ook in vredestijd zal behouden worden.

— Uit Portsmouth wordt gemeld, dat aldaar steeds groote drukte heerscht tot de uitrusting van oorlogschepen, en alles in het werk gesteld wordt om zeelieden te verkijgen. — De stoomboot de *Caron* bevindt zich in de haven van Plymouth, om het scheepsgeschut voor St. Ander aan boord te nemen. Men schijnt nu werkelijk krachtdadige hulp aan de Koningin van Spanje te willen verleenen. Eene andere lands stoomboot zal zich naar de Middellandsche zee begeven, om aldaar scheepsgeschut over te nemen en naar Spanje te vervoeren.

PARIJS, den 15den April.

In de kamer der afgevaardigden wordt thans beraadslaagd over een ontwerp van wet, strekkende ter vermindering van het tarief der in- en uitgaande regten. De gevoelens daarover zijn nog al verdeeld. Sommigen verklaren er zich vrij sterk tegen, onder welken ook de heer *Jaubert* (tot de doctrinaires behoorende) die bij deze gelegenheid heeft aangemerkt, dat Engeland op het vaste land wel vrijheid van handel laat prediken, maar zelf intusschen niets anders doet, dan de regten te verminderen voor artikels, welke tot dit stand gekomen zijn, dat zij

geen beschermend regt meer noodig hebben. De bemoeijingen, van den thans in Frankrijk reizenden Engelschman *Bowring*, (lid van het Engesch parlement) bevielen hem niet. Hij noemde hem den bespiegelenden wijsgeer, maar tevens den gedienstigen geest van *Daniel O'Connel.* De heer *Lamartine* daarentegen verdedigde het ontwerp en laakte de uitlating van den heer *Jaubert* ten aanzien van den heer *Bowring*, dien hij zijnen vriend noemde. Hij merkte aan, dat, zoo men zich in het Engelsch parlement over den heer *Jaubert*, in een gelijk geval als de heer *Bowring*, zoo uitgelaten had, de gansche vergadering zeker daartegen zou zijn opgekomen. Hiertegen werd weder door den heer *Jaubert* aangevoerd, dat, indien een Franschman of Duitscher, het mogt ondernemen, om in Engeland openbaar de nationale nijverheid ten behoeve van vreemde voortbrengselen aan te randen, hij zeker spoedig door het volk zou gesteenigd of opgehangen worden. De heer *Charles Dupin* verklaarde zich mede tegen de vermindering van het tarief. Volgens hem, besefte het volk in der tijd volkomen al het nationale, dat er in het uitgebreide verbodstelsel van *Napoleon* gelegen was. Als *Napoleon*, zeide hij, de fabrieksteden bezocht, werd hij steeds met uitbundige vreugde ontvangen. Ook toen hij in 1815 alleen van Elba wederkeerde, stroomde in de landelijke gewesten alles naar hem toe. Die landbouwers, die boeren vroegen niet (vervolgde de heer *Dupin*) of *Napoleon* deze of die politieke vrijheid had verdrukt; zij droegen hem op de handen om dat hij de nationale voortbrengselen had beschermd. Even vurig werd het ontwerp weder verdedigd door den heer *Duvergier de Hauranne*, volgens welken het zoogenaamd beschermend stelsel aan den eenen kant slechts nadeel berokkent, zonder aan de andere zijde voordeel aan te brengen.

— Men beweert, dat Engeland het Fransche bewind tracht over te halen, om deel te nemen aan de maatregelen, die Engeland thans tegen don *Carlos* neemt.

BRUSSEL, den 17den April.

De Koningin der Franschen, welke zich sedert eenige dagen, met de prinsessen *Maria* en *Clementine* en den prins *van Joinville* te Brussel bevindt, is gisteren met de Koningin der Belgen over den spoorweg naar Mechelen vertrokken.

De nieuw aangelegde spoorweg van Mechelen naar Antwerpen zal den 8sten Mei geopend worden.

— De baron *Evain* (Fransch generaal) minister van oorlog in Belgie, is eenigen tijd in Frankrijk geweest, maar wordt binnen kort te Brussel terug verwacht. Men zegt echter, dat hij voor den ministerpost eerlang bedanken zal, en de heer *Goblet* of de heer *Buzen* hem zal vervangen.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje* heeft zich laatstleden Donderdag avond naar het hoofdkwartier begeven, en is gisteren morgen van daar terug gekeerd.

— Morgen ten 12 ure vertrekken H. H. M. M. de Koning en Koningin naar Amsterdam. Hoogstdezelven zullen Dingsdag gevolgd worden door H. H. K. K. H. H. den Prins en de Prinses *van Oranje*, vergezeld van Hoogstderzelver twee oudste zonen, en door H. H. K. K. H. H. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden. Het schijnt nog onzeker, of Z. M. het muzijkfeest, hetwelk op het einde der week in de hoofdstad gehouden zal worden, zal bijwonen.

s' GRAVENHAGE, den 16den April.

In de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal is ten aanzien van het ontwerp van het wetboek van strafvordering ook nog aangemerkt, dat bij de wetsbepalingen omtrent de munt de daad van *besnoeijen* niet moest over het hoofd gezien worden, noch onvermeld blijven; dat de openbare strafoefeningen, voor zoo veel zij blooten ten toonstelling te boven gaan, met meerdere plegtigheid behoorden vergezeld te gaan, en waardoor de indruk zou vermeerderd worden, en daarin ook eene bescherming tegen alle mishandeling voor den lijder zou gelegen zijn; — dat het met den stand van een president niet overkwam, om het openbaar ministerie op verzwarende omstandigheden opmerkzaam te maken; — dat door den procureur-generaal, tijdig voor de teregtzitting, kenbaar behoorden te worden gemaakt de daadzaken, welke de beschuldigde te zijner decharge door getuigen wil bewijzen, evenzeer als het dezen behoorde bekend te worden gemaakt, welke daadzaken men te zijnen laste zal trachten te constateren; dat het de vraag was of, volgens de bepalingen van het onderhavige wetboek, ieder, die kennis draagt, dat in zijn huis misdrijven zijn gepleegd, verpligt was om dit aan te geven, dan wel indien hij ooggetuige was geweest; dat in zekere gevallen het onder borgtogt ontslaan van een beschuldigde moest behouden blijven; dat in het wetboek ook geene bepalingen behoorden voor te komen omtrent den vorm, in welken de verzoeken om gratie ingerigt moesten worden; dat het alsdan niet vervolgen van misdrijven zoo min mogelijk uitsluitend van de willekeur van het openbaar ministerie moet afhangen; dat het regt van oppositie ook aan den beklaagde moest worden toegekend; dat geene uitspraak eener regtbank van regtswege door oppositie van het openbaar ministerie moest vervallen; dat de beklaagden in het geheel geene kosten behoorden te betalen, wanneer zij bij de uitspraak in appel in het gelijk gesteld wierden, hetzij het vonnis *a quo* te niet gedaan, dat wel hetzelve bevestigd mogt worden; dat men over het algemeen de openbare-executien liever buiten de stad of gemeente, dan wel binnen dezelve, zoude verkiezen; dat bij het wetboek niet als beslist moest worden beschouwd, dat het departement van justitie, ook na de invoering van de nieuwe regterlijke organisatie, in stand zou blijven; dat er ook wetsbepalingen vereischt werden omtrent de wijze, waarop iemand in zijn eigen huis, vooral des nachts, kon worden gearresteerd; dat men zich het geval niet kon voorstellen, gelijk bij de voorgedragene wijzigingen werd verondersteld, dat een beschuldigde, die vrijgesproken wordt, medepligtigen heeft, wier zaak niet met de zijne zoude afgedaan zijn enz.

Naar men verneemt, zijn reeds bij de kamer de antwoorden der regering op verschillende der voorgestelde ontwerpen ingekomen, en zijn in dezelve verschillende wijzigingen gebragt.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, waarin Z. Exc. de minister van justitie tegenwoordig was, is, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen, aangenomen een ontwerp van wet, tot vaststelling van den laatsten titel des tweeden boeks van het wetboek van koophandel, nopens de *binnenlandsche scheepvaart*. Vervolgens is beraadslaagd over het ontwerp van wet, tot bestraffing der misdaden van valsche munt en muntschennis. De heeren *Hooft*, *Donker-Curtius*, *de Bordes*, *van Asch van Wyck*, *van Dam van Isselt* en *op den Hooff* hebben het ontwerp bestreden, omdat hetzelve, hunns inziens, nog niet genoegzaam duidelijk was. Zij waren doordrongen van de hooge noodzakelijkheid, om strafbepalingen tegen het snoeijen of schenden van muntspecien daar te stellen; maar, ten einde er geen twijfel nopens de bedoeling van den wetgever zoude bestaan, behoorde het ontwerp zich door duidelijkheid en eenvoudigheid te kenmerken. In plaatse daarvan, trachtte men daarin door eenen omweg tot het doel te geraken, en vermeed men noodeloos het woord *snoeijen* te bezigen. Men voorspelde van de voortduring eener straffeloosheid in dit opzigt de schroomlijkste gevolgen voor de maatschappij, doch men voorzag evenzeer nieuwe moeijelijkheden, indien de wetten, welke tegen de misdaad van snoeijing en schending van geld tot stand gebragt werden, niet zeer duidelijk waren. De heer *Donker-Curtius* heeft daarbij op de afschaffing der geeselstraf aangedrongen, die hij geenszins bij eenige wijziging van het strafwetboek meende te kunnen en te mogen bestendigen. Ook was het onnoodig, ja gevaarlijk, om de doodstraf nog in een geval, namelijk wanneer het de muntmeesters of beambten bij de Munt geld, van toepassing te verklaren.

De heeren *van Rappard*, *Frets* en *de Jonge* hebben het ontwerp verdedigd. Zij stemden wel toe, dat de wet nog niet als volmaakt was te beschouwen, en dat het welligt doelmatiger ware geweest, om met ronde woorden te vermelden, dat het snoeijen onder de bepalingen der strafwet viel; doch zij meenden tevens, dat, na de daarin gebragte wijzigingen, het ontwerp als aannemelijk was te beschouwen; dat hetzelve dit te meer was, om dat het slechts eenen tijdelijken maatregel betrof, die bij eene wenschelijke herziening van het geheele strafwetboek nader zou kunnen worden overwogen en gewijzigd; dat bovendien het ontwerp veel goeds behelsde; dat de doodstraf bij misdaden der munt daarbij tot slechts een enkel geval werd beperkt; dat die afschaffing tot eene proeve zou kunnen strekken, waaruit men later, ten aanzien van andere misdaden, gevolgen zou kunnen afleiden.

Alleen de heer *Beelaerts* heeft de noodzakelijkheid van de voorgestelde wetsbepalingen stellig ontkend; hij heeft tevens de doelmatigheid derzelve bestreden, en de ontoereikendheid daarvan trachten aan te toonen.

Z. Exc. de *Minister van Justitie* heeft zeer wijdloopig het doelmatige en het toereikende van de in het ontwerp vervatte bepalingen trachten te ontvouwen. Onder anderen verklaarde Z. Exc., dat, na de vaststelling van het nieuwe strafwetboek, het Koninklijk Besluit van 1813 zal vervallen; dat dit besluit echter bepalingen omtrent de wijze van procederen in strafzaken inhoudt, welke nog langs in werking zullen moeten blijven, tot dat dezelve door eene nieuwe wijze zullen zijn vervangen; dat de toepasselijkheid der bestaande strafbepalingen tegen muntschennis nooit is betwist; dat de Regering, alzoo kennis dragende dat de wet van toepassing was, geene daad kon, noch mogt doen, daar zij hierdoor den misdadiger, die aan verminking of schennis van munt schuldig was, als het ware buiten de wet zoude hebben gesteld; dat zij daardoor de, op grond der bestaande wetten, gewezen arresten krachteloos zou hebben gemaakt.

Ter stemming overgegaan zijnde, wordt het ontwerp *aangenomen* met eene meerderheid van 32 tegen 16 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Kniphorst*, *Corver-Hooft*, *Verwey-Mejan*, *Hooft*, *Luyben*, *de Bordes*, *van Asch van Wyck*, *van Wickevoort Crommelin*, *Donker-Curtius*, *Op den Hooff*, *Lemker*, *Warin*, *Dedel*, *Luzac*, *Baker* en *van Dam van Isselt*.

De aangenomen ontwerpen zullen aan de Eerste Kamer worden gezonden.

Door de centrale afdeeling wordt verslag gedaan omtrent eenige der ontwerpen, tot wijziging van het wetboek van strafvordering, waaromtrent de beraadslagingen zullen worden gehouden aanstaanden Maandag, 's morgens ten elf ure; tot welken tijd de vergadering wordt gescheiden.

AMSTERDAM, den 17den April.

Beurs van den 16den April.

Wij zijn heden zonder eenige vreemde tijdingen; niettemin hebben alle onze binnenlandsche fondsen eene kleine prijsverbetering ondervonden en de Spaansche zich goed gesouteneerd.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. 2½ pCt. 57, $57\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$ bij tamelijk veel handel; 5 pCt. $102\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ met verkoopers; kansbiljetten $25\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$ bij veel affaire; oude sijndikaat $98\frac{5}{16}$ à $\frac{3}{8}$; nieuwe $83\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{16}$; oude aandeelen handelmaatschappij $143\frac{1}{4}$ à $\frac{1}{2}$; nieuwe 103 gedaan.

Spanje. Ardoins $46\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$ bij eenige affaire; Passive $14\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$ bij eenigen handel; Fransche uitgestelde $16\frac{7}{8}$ gedaan.

In Russische en Oostenrijksche schuldbrieven is bijna geen handel gedreven en de weinige stukken werden tot de prijzen van gisteren afgegeven.

Effecten-Societeit van 17 April.

In Spaansche fondsen vond heden eene belangrijke rijzing plaats, ofschoon geene berigten uit het leger daartoe aanleiding gaven; doch zijn ons Engelsche berigten van eergisteren geworden, met de tijding dat het *huis* Rigardo *te Londen de interest betaling geannonceerd had*; dit heeft ook hier den kooplust der speculanten aangewakkerd en tot klimmende koersen zijn posten verhandeld.

In onze binnenlandsche schuldbrieven geene verandering.

Spanje. Ardoins $47\frac{1}{8}$ tot $48\frac{1}{4}$ gestegen en $48\frac{1}{8}$ gebleven; Deferred $22\frac{3}{4}$, $23\frac{1}{4}$; Passive $15\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$ gebleven.

Holland. 2½ pCt. $57\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$; kansbiljetten $25\frac{1}{4}$.

Mengelwerk.

Vervolgingen wegens het houden van Godsdienstige vergaderingen, door meer dan twintig personen.

Onder dit opschrift geeft het *Handelsblad*, van 13 April 1836, een artikel ove die vervolgingen, en men ziet daaruit, dat dezelve ook in andere landen gerucht beginnen te maken. Dit artikel, ofschoon gematigd gesteld, houdt echter eene zinsnede in, die niet algemeen toegestemd zal worden, namelijk deze: « Godsdienstige twisten beroeren het vaderland, en dreigen ook eenmaal de staatkundige eendragt te verstoren. »

Het is bekend, dat eenige predikanten, in de meening, — dat door het in 1816 ingevoerde reglement voor het bestuur der hervormde kerk in het Koningrijk der Nederlanden de zuivere leer en de kerktucht niet genoegzaam werden gewaarborgd en gehandhaafd, — uitdrukkelijk verklaard hebben, zich naar dat reglement en opgevolgde verordeningen niet langer te kunnen of te willen gedragen; dat zij, ten gevolge van die wetgeving, als predikanten zijn afgezet geworden, en van de bij dat reglement gegeven vrijheid gebruik hebben gemaakt, en zich van de hervormde kerk, zoo als die bestaat, hebben afgescheiden.

Velen van de hervormden zijn het met hen in gevoelen eens, en met deze hunne geloofsgenooten zijn zij begonnen Godsdienst-oefeningen te houden.

Het is eene waarheid, dat zij, wegens het houden van deze Godsdienst-oefeningen, in alle provincien van het rijk, uit kracht van de artikelen 291, 292, en 294 van het in 1811 ingevoerde Fransche strafwetboek, voor de regtbanken betrokken en tot boeten veroordeeld zijn; dat op de eene plaats hunne vergadering door dragonders uit een is gedreven; dat op andere plaatsen hunne Godsdienst-oefeningen door burgemeesters zijn belet, en dat hier en daar soldaten bij hen ingelegerd zijn geworden.

Die afgescheidenen, ofschoon hunne Godsdienstige gevoelens ijverig en ernstig aankleevende, zijn echter niet als bijzonder twistziek bekend: integendeel, de groote meerderheid staat bekend als vreedzame ingezetenen, die ieder het zijne geven, die aan den staat hunne schattingen en lasten betalen; die hunne verpligtingen tot de krijgsdienst, bij nationale militie en schutterij, getrouw vervuld hebben; meer dan een van die predikanten draagt ook het eereteeken, van als vrijwilliger den veldtogt van 1831 mede gemaakt te hebben. De hervormden van de erkende kerk zijn ook alles behalve twistziek.

Deze kennen de geschiedenis van hun vaderland en van hunne kerk genoeg, om te weten, dat, zonder autorisatie en tegen de placaten van Keizer KAREL en Koning FILIPS, hunne geloofsleer in *Nederland* is gepredikt en aangenomen, en hunne kerk zich gevormd heeft.

Zij zijn verdraagzaam genoeg, om aan anderen hunne geloofsbelijdenis onbetwist te laten; zij zijn liberaal genoeg, om de vrijheid van geloof en Godsdienst-oefening, die zij voor zich zelve verlangen en genieten, ook aan anderen te gunnen, en zij zijn christelijk genoeg, om niet aan anderen te doen, het geen zij niet zouden willen dat aan hen zelven geschiedde.

Het is dus de zaak uit een verkeerd oogpunt beschouwd, wanneer men stelt, dat Godsdienstige twisten het vaderland beroeren; vreemdelingen, zoowel als ingezetenen, zullen moeten getuigen, dat zoodanige twisten hier niet tusschen de leden der verschillende gezindheden bestaan. H.

Letter-Nieuws.

Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde, verzameld en uitgegeven door IS. AN. NYHOFF, *te Arnhem; 1ste stukje*, 1836.

Niets is voor den Vaderlander aangenamer, wanneer hij op den eigen Vaderlandschen bodem rondgevoerd wordt, dan de lang in vergetelheid verzonken daden en gebeurtenissen van vroegere eeuwen in het geheugen terug geroepen te zien. De heer IS. AN. NYHOFF, reeds jaren lang zich met den moeijelijken, schoon niet ondankbaren, arbeid van het opsporen en doorwroeten van aloude Handschriften, Archieven en Kronijken bezig gehouden hebbende, geeft ons hier een eerst stukje van *Bijdragen voor Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheidkunde*; ten doel hebbende:

I. *Uitgaven van nieuw ontdekte oorkonden, en verhandelingen over onbekende, duistere en betwiste punten;*

II. *Aankondigingen en wetenschappelijke berigten.*

Verblijdden wij ons reeds vroeger, toen wij van deze onderneming, die eene wezenlijke behoefte van onzen tijd vervult, hoorden, niet weinig werden wij verrast door den rijken schat van belangrijke stukken, welke in dit eerste stukje gevonden worden.

a. Daar toch vindt de lezer vooreerst een overzigt van het archief, afkomstig van het Graafschap *Kuilenburg*. Een overzigt — door geen *Nederlander* te lezen, die niet grootelijks zich verblijden zal, over de schatten van geschiedenis, welke dit zoo lang vergeten archief in zich bevat. Wij wenschen niets meer, dan dat óf de kundige heer NYHOFF, óf een ander geleerde, ons vroeg of laat meer uit de overige stukken uit dit archief zal mededeelen. Dat dan de hoogst belangrijke papieren van graaf FLORIS I, een der hoofden der verbondene Edelen, (1555 — 1598) het licht zullen zien of van FLORIS II, wiens betrekking tot alle vorsten van *Europa*, en briefwisseling met hen, eene allerbelangrijkste lektuur opleveren zal. Verder de geschriften in het tijdvak van graaf GEORG FREDERIK *van Kuilenburg*, en bijzonder de jaren van 1672 en 1673, die wij gaarne door het Kuilenburgsche archief opgehelderd zagen.

b. Naast dit overzigt verdienen de stukken door den heer L. J. F. JANSSEN, thans lit. hum. doct. en tweede conservator van het Leijdensche museum van oudheid, eene bijzondere opmerking. Deze ondernam vroeger, in ledige uren, het onderzoek van het hoogst belangrijke archief van het huis *van Berg*, vond daar vele merkwaardige stukken, bijzonderlijk eenige belangrijke bijdragen voor de geschiedenis van den Spaanschen oorlog, en onder deze eenige berigten over de tot nog toe onbekende redenen van den afval van Graaf WILLEM VAN DEN BERG van zijnen schoonbroeder WILLEM I, ten tijde van don JUAN VAN OOSTENRIJK. Ook dit stuk lazen wij met het hoogste genoegen.

c. Het derde is een zeldzaam testament, medegedeeld door A. P. R. C. Baron VAN DER BORCH VAN VERWOLDE; — een testament, hetwelk dengenen, die de oude taal verstaat, zeker zeer zeldzaam toeschijnen zal.

Hierna volgt nog eene uitnoodiging op eenen klokkendoop te *Doetinchem*; — waarna het werkje besloten wordt met twee recensien van Nederlandsche geschiedkundige werken, en eene opgave van een gevondenen origineel Charter van het jaar 1094.

Hiermede eindigt dit eerste stukje. Wij gelooven, dat het elken geschiedkundige hoogstbelangrijk, elken Vaderlander bijzonder welkom zijn zal, en hopen dat de onderneming van den heer NYHOFF de meeste aanmoediging vinden zal.

SICAMBER.

---

† † † De Notaris Mr. *G. van Eck*, te *Arnhem*, zal op Donderdagen den 5den en den 19den Mei 1836, des avonds ten 6 ure, ten huize van den Heer *SANDERSLEBEN*, in *het Zwijnshoofd*, aldaar, publiek veilen en verkoopen:

Een voor weinige jaren geheel nieuw gebouwd, hecht en sterk PAK- of KOETSHUIS, met STALLING en twee ruime HOOI- of KOORN ZOLDERS en annexe WONING; ook zeer geschikt tot Hout-, Turf- en Steenkoolen-affaire, werkplaats van eenen Schilder, Timmerman, Metselaar of Smid, zeer goed gelegen in de *Klarestraat*, te *Arnhem*, Wijk F. No. 142.

Informatien bij opgemelden Notaris; — brieven franco.

---

† § † De Notaris Mr. *P. P. EVERTS*, residerende te *Twello*, zal, op verzoek van den Heer *J. C. GOLDENBERG*, op Donderdag den 5den Mei 1836, doen inzetten, en op Donderdag den 19den daaraanvolgende, telkens des namiddags ten 3 ure, ten huize van *W. J. van ENTER*, te *Twello*, finaal verkoopen:

Drie BOEREN-ERVEN aldaar, zeer aangenaam gelegen aan en langs den Straatweg, van *Deventer* op *Apeldoorn* loopende als,

1o. *Het Moleveld*, groot ruim 41 Bunders.
2o. *De Koekoek*, groot ruim 26 Bunders.
3o. *Het Kuipershuis*, groot ruim 5 Bunders.

Dezelve bestaan uit BOUW- en WEIDELANDEN AKKERMAALS- en andere BOSCHEN van OPGAAND HOUT en zijn zeer geschikt, om tot BUITENPLAATSEN te worden aangelegd, leverende ook voordeelige planten op, alwaar fraaije en aangename gezigten langs den Straatweg zijn.

Nadere informatien zijn ten Kantore van bovengemelden Notaris te bekomen.

VRIJWILLIGE VERKOOPING

Van eenen steenen Wind KOREN- en RUN-MOLEN, met bij behoorend WOONHUIS en BOUWLAND, groot, volgens kadastrale opmeting, met den ondergrond der gebouwen, 43 Roeden, 70 Ellen, kadastraal sectie F No 370, 372, 374 tot en met No. 377.

Deze goederen, staande en gelegen op *den Gooijsen-Enk*, bij het dorp *Hengelo*, in de provincie *Gelderland*, aan den grooten weg van *Hengelo* op *Doesborgh*, zullen op Maandag den 25sten April 1836, *bij inzet*, en drie weken later, zijnde op Maandag den 16den Mei, *bij finale veiling*, telken reize des voormiddags ten elf ure, ten huize van den Kastelein *J. LANGELER*, te *Hengelo*, aan de meestbiedenden in het openbaar verkocht worden. De gebouwen zijn tegen Brandschade verzekerd voor *f* 7,300.

Informatien zijn te bekomen bij den Notaris *L. A. GHEYM*, te *Hengelo* en bij Mr. *D. EVEKINK*, Procureur bij de Regtbank te *Zutphen*.

---

† § † Op Woensdag den 27sten April 1836, des voormiddags ten 11 uren, zal in het Regthuis te *Renswoude* publiek verkocht worden: een HUIS en SCHUUR, met STALLING, zijnde de Herberg, genaamd: *de liggende Os*, benevens ERF en TUIN, zeer aangenaam staande en gelegen in het Dorp *Renswoude*, aan den Straatweg van *Arnhem* op *Utrecht*. Te aanvaarden met 1o. Mei 1836. Breeder bij biljetten omschreven en nader onderrigt te bekomen ten Kantore van den Notaris *J. W. A. IMMINK*, te *Amerongen*.

---

† § De Notarissen Mrs. *TAAY* en *van ECK*, zullen op Woensdag den 20sten April, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *NIEUWENHUIZEN*, achter *Roodenburg*, te *Arnhem*, in het openbaar verkoopen: drie GUSTE KOEBEESTEN, MELKGEREEDSCHAP, en eenige MEUBELEN en HUISRAAD.—

De Koebeesten zullen, tegen behoorlijke borgstelling, op crediet worden verkocht.

---

† † † Ter verdere opvoeding, behoorlijk onderwijs en liefderijke behandeling van een OUDERLOOS KNAAPJE, van ten naaste bij 6 jaren, wenschte men, op eene der gezondste plaatsen van ons Vaderland, gelegenheid te vinden bij fatsoenlijke lieden (bij voorkeur bij een' Onderwijzer) welke aannemen dit Knaapje (wiens opvoeding tot heden niet naar behooren geweest is) als eigen Kind te behandelen. — Degenen, welke genegen mogten zijn zich hier mede te belasten, gelieven hunne opgaven, met bepaling der som, in eens voor 't jaar, voor alle behoeften, welke voor de opvoeding en verzorging noodig mogten zijn, onder besloten Briefjes, Letter A. Z. franko in te leveren bij de Kantoor-Boekverkoopers *B. KRAMER en ZOON*, op het Rockin bij de Beurs No. 127, te *Amsterdam*.

---

§ † Op het KANTOOR van een' COMMISSIONNAIR, te *Amsterdam*, die zich tevens bezig houdt, een klein getal van jongelingen, van beschaafde opvoeding en goede zeden, in talen en alle eenen volmaakten Koopman, noodige kundigheden, Theoretisch en Praktisch te onderwijzen en voor welker zedig- en ligchamelijk welzijn ten zijnen huize de meeste zorg gedragen wordt, is in aanstaande maand weder eene plaats open. Ouders of Voogden, hierop reflecterende, kunnen nadere inlichtingen verkrijgen, op *gefrankeerde brieven*, onder Let. A., bij den Heer *G. H. ANDRES*, te *Arnhem*.

Te Huur,

Te *Huissen*, bij *Arnhem*, eene fatsoenlijke WONING, met 4 beneden en 3 boven KAMERS, ZOLDER, KEUKEN, KELDER en groote reeds met Groenten bezaaiden TUIN; te aanvaarden 1 Julij dezes jaars. — Informatien zijn te bekomen bij de bewoonster Mevrouw de Weduwe *VEEREN*, of bij den Notaris *PILGRIM* te *Huissen*.

---

† † † Bij *E. KEULTJES*, in den Zijpschen Weg, bij *Arnhem*, zijn te huur 2 Groote en 2 Kleine GEMEUBILEERDE KAMERS.

---

† † † TE HUUR, om dadelijk te aanvaarden, de BUITENPLAATS, *Danenburg*, te *Sint-Anthonis Dorp*, bij *Nijmegen*, gelegen. Adres bij den Heer *van TROJEN*, te *Nijmegen*.

GEBROEDERS STRAUSS,

Geëxamineerde Gezigtkundigen uit Aken,

Berigten het geëerde Publiek, dat zij nog drie dagen alhier vertoeven zullen in het Logement, *het Zwijnshoofd*, bij den Heer *SANDERSLEBEN*, bij wien zij te spreken of te ontbieden zijn met eene groote VERZAMELING van BRILLEN en OOGENGLAZEN, welke uitgevonden zijn door den beroemden Engelschen Physikus *WOLLASTON*. Door het gebruik van deze *Brillenglazen* worden zelfs de zwakste oogen versterkt en zijn dezelve door de beroemdste Professoren en Doctoren van dit Koningrijk onderzocht geworden, beproefd gevonden en onverbeterlijk voor de oogen verklaard. Dezelve zijn ingerigt voor bijziende en zwakke gezigten; — voorts conservatie-Brillen, welke het gezigt tot in den hoogsten ouderdom conserveren. Wijders bezitten zij een aanzienlijk assortiment TELESKOPEN, alle soorten van VERREKIJKERS, waarmede men tot op zelfs 4 uren afstands zien kan; alle soorten van LORGNETTEN, LOEPEN voor Apothekers en Kruidkundigen, en ZAKMIKROSKOPEN, van koper die de voorwerpen honderde malen vergrooten, à *f* 3 het stuk.

« *De Ondergeteekende, President der Provinciale Commisie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in Gelderland verklaart hiermede naar waarheid en ten verzoeke van de Heeren STRAUSS, dat hij met veel genoegen hunne optische Instrumenten, waaronder Brillenglazen van eene geheele nieuwe bewerking, heeft gezien en onderzocht, en zich van derzelver voortreffelijkheid en doelmatigheid door eigen gebruik, heeft overtuigd.*

Dr. A. MOLL.

« *De Ondergeteekende Professor verklaart, dat hij de Brillen en Glazen van de Heeren STAUSS allezins voortreffelijk bewerkt en voldoende bevonden heeft.*

C. G. REINWARDT,
Professor te Leyden.

« *Bevestigen deze verklaring.*

C. PRUIS van der HOEVEN,
Professor.
Dr. LUHRMAN te *Leyden*.

BOURICIUS,

Algemeene Postwagen-Diensten.

De dienst der Onderneming, die s' morgens ten 6 uren 30 minuten van *Arnhem*, over *Woudenberg*, naar *Amsterdam*, pleeg te vertrekken, gaat thans:

des morgens ten 7 uren van *Arnhem*,
« « « 6 « « *Nijmegen*,

op en over *Wageningen*, naar *Utrecht*, *Amsterdam*, *Rotterdam*, *s' Hage* en *Breda* af.

Het vertrek over *Woudenberg*, naar de zelfde bestemmingen, heeft des avonds ten 11 uren plaats.

Arnhem, den 14den April 1836.

De Directeur
W. CNOPIUS.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

De Nieuwe Boot, de STAD KEULEN, *vertrekt:*

Van *Rotterdam* naar *Arnhem* den 20. 25. en 30. April 's morgens ten 7 ure.
Van *Arnhem* naar *Keulen* den 21. en 26. April 's morgens ten 5 ure.
Van *Keulen* naar *Arnhem* den 23. en 28. April 's morgens ten 7 ure.
Van *Arnhem* naar *Rotterdam* den 19. 24. en 29. April 's morgens ten 9½ ure.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.